

LA NATURALESA CANVIANT DE LA GUERRA

El conflicte violent entre col·lectius és un dels elements que ha acompanyat l'ésser humà al llarg de la història, tot i que ha transformat profundament la seva naturalesa a causa dels canvis operats en la societat (econòmics, tecnològics, ambientals, polítics o de valors) i les seves derivacions sobre les **doctrines** i les **tecnologies** associades que donen lloc a una revolució militar. No només han canviat les armes i qui les empenya, sinó que també han variat els objectius, els termes de derrota o victòria, i fins i tot la mateixa noció d'enemic.

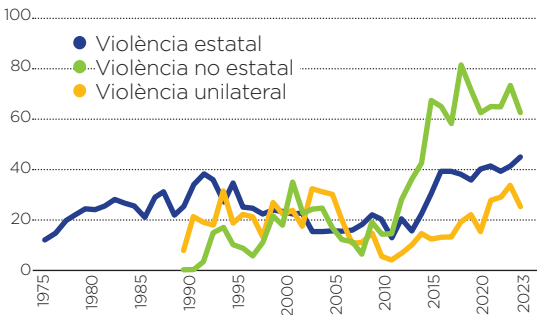
GRANS ETAPES DE LA TRANSFORMACIÓ DE LA GUERRA

				
Etapa	Societat agrícola	Societat industrial	Societat de la informació	Societat en xarxa
Tecnologia militar	Ús del ferro i l'acer	Producció massiva. Guerra aèria i submarina	Míssils de creuer, xarxes satel·litàries, municions de precisió	Vehicles autònoms, ciber guerra, nanotecnologies
Economia	Economia agrícola	Economia manufacturera	Economia del coneixement	Economia de l'aprenentatge
Tipologia de guerra	Guerra terrestre	Guerra mundial	Guerra simètrica i conflictes de baixa intensitat	Guerra híbrida i ciber guerra
Indicadors d'èxit	Ocupació del territori	Ocupació de territori i mort de l'oponent	Matar l'oponent i minimitzar les baixes civils	Dissuadir l'oponent i minimitzar les baixes totals

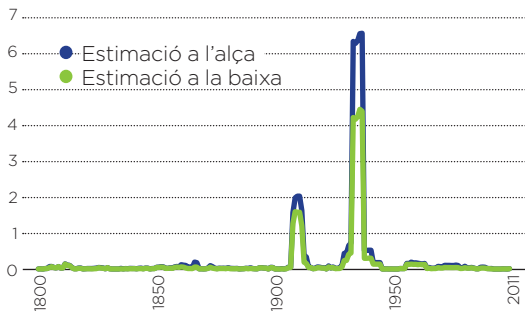
GUERRES POTENCIALMENT MÉS LETALS

Tot i que hem vist disminuir el nombre de víctimes mortals en conflictes, les dues guerres mundials van ocasionar el 75% de les víctimes mortals derivades de conflictes des de l'any 1800. Probablement, la profusió d'imatges del front ha augmentat la impopularitat de les guerres entre l'opinió pública. Tanmateix, el potencial destructiu de les armes actuals no té comparació, fins i tot sense recórrer a les armes nuclears.

NOMBRE DE CONFLICTES ARMATS SEGONS LA TIPOLOGIA DELS ACTORS IMPLICATS

NOMBRE DE COMBATENTS MORTS (MILIONS)

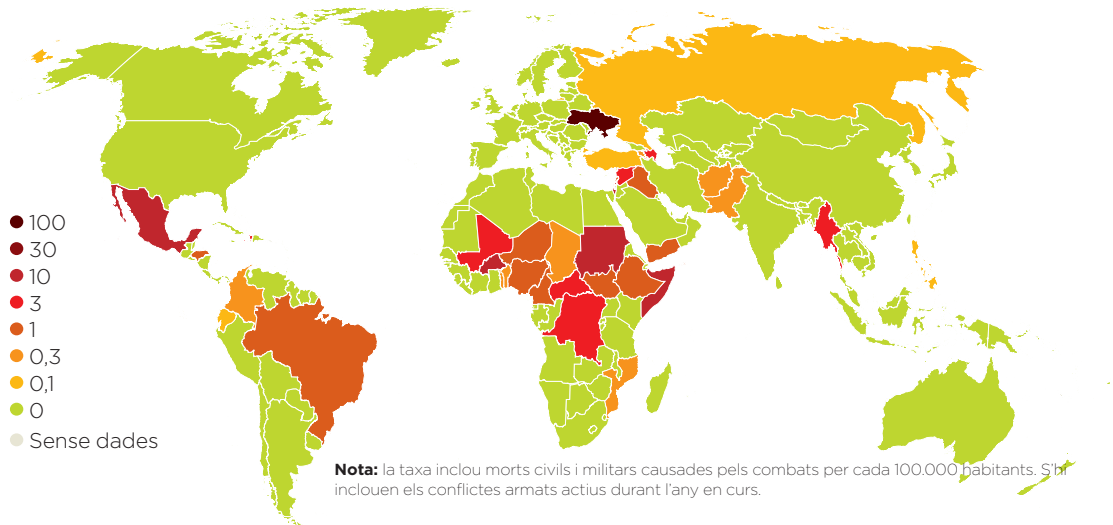
Elaboració: CIDOB

Fonts: Gibler, Douglas M. i Miller, Steven V., «The Militarized Interstate Events (MIE) Dataset, 1946-2014.» *Conflict Management and Peace Science*, (en preparació); Burmaoglu, S. i Santas, O.: «Changing characteristics of warfare and the future of Military R&D», *Technological Forecasting and Social Change*, Vol. 116, març de 2017

GUERRES SENSE MORTS I MORTS SENSE GUERRES

TAXA ANUAL DE MORTS EN CONFLICTES ARMATS (PER 100.000 HABITANTS, 2024)

La multiplicació de tipologies d'actors i de conflictes fa que existeixin països formalment en guerra que no registren víctimes mortals (com les dues Corees), i situacions de conflictivitat interna molt elevada (com Mèxic o Brasil), on les bandes i el crim organitzat situen la mortalitat violenta, en termes relatius, a nivells iguals o superiors als de països amb conflictes armats actius, com el Iemen, Myanmar o Somàlia.

EL CAMP DE BATALLA DEL FUTUR

Des de temps immemorials, la innovació en l'armament ha estat un dels motors principals del progrés tecnològic humà. Cada avenç en aquest camp ha tingut un impacte sobre la doctrina militar, com va demostrar, per exemple, la guerra llampec, que va condensar els avenços tècnics de l'Alemanya nazi i va transformar el camp de batalla europeu. El quadre següent esbossa les grans tendències actuals en l'àmbit tècnic (*hardware*), doctrinal (*software*) i dels actors (usuaris).

